

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۵ / ۳ / ۲۰		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴	
نمره	سوالات		ردیف

۰/۲۵	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان برگردانید. ۱- به امر اعلی حضرت گردن نمی گذاره. ۲- مدتی با قفلش کند و کو کردیم. ۳- گفت موسی: « با کی استت ای فلان ؟ » ۴- طی دو سه لمحہ همه چیز را به خاکستر تبدیل کرد. ۵- ز نیرنگ زالی بدین سان درست ۶- دریا دلان راه سفر در پیش دارند ۷- حق - تعالی - چون اصناف موجودات می آفرید ، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد. ۸- خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد ۹- ای طاقِ نهم رواقِ بالا ۱۰- این مرد بزرگ ، به نشاط ، قلم در نهاد. تانزدیک نماز پیشین ، از این مهمات فارغ شده بود و خیل تاشان را گسیل کرده. ۱۱- صیاد شادمان گشت و به تگ ایستاد، تا ایشان را در ضبط آرد و کبوتران اضطرابی می کردند و هریک خود را می کوشید.	۱
۰/۲۵	ب) معنی لغت (۲ نمره) معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. ۱- بیهقی اشخاص داستان و سجایای آنان را خوب به جا می آورد. ۲- بازش بخواند ، باز اعراض کند. ۳- رستم کورسوی امید خود را از دست می دهد. ۴- گهی از خار او دستش خلیده. ۵- خسوف های کز خیم شکوهش را به ستیز بر می خیزند. ۶- هم خطواتش متقارب به هم . ۷- آوای خوش هزار تقدیم تو باد. ۸- بر فراز آن بادهای تند گاهی قیه می کشیدند.	۲
۰/۱۵	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- باتوجه به بیت «من نکردم خلق تاسودی کنم/ بلکه تا برندگان جودی کنم» خداوند سبب امر به عبادت را چه می داند ؟ ۲- مفهوم کلی بیت : « شمع جویی و آفتاب بلند / بس روشن و تو در شب تار » چیست ؟ ۳- با توجه به بیت زیر ، چرا « صبح دم » پیک شاعر است ؟ باد صبا دروغ زن است و تو راست گوی آن جا به رغم باد صبا می فرستمت ۴- ارتباط معنایی شعر « دوستت دارم ، از این رو که مکافات می کنم. » را با بیت زیر بنویسید. هر که در این بزم مقرب تر است جام بلا بیشترش می دهند ۵- در شعر زیر مقصود شاعر از « یک سبد میوهی خورشید » چیست ؟ می شود از باغ نگاهت ، هنوز / یک سبد از میوهی خورشید ، / چید ۶- با توجه به داستان رستم و اسفندیار ، چرا اسفندیار مغرور و ستیزه گر است ؟ (ذکر دو مورد کافی است.) ۷- در عبارت زیر ، سعدی به کدام صفات خداوند اشاره می کند ؟ خوانِ نعمت بی دریغش همه جا کشیده . پردهی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. ۸- نویسنده چه ایهام لطیفی را در انتخاب عنوان « گل دسته ها و فلک » به کار گرفته است ؟	۳
۰/۱۵	ادامه ی سوالات در صفحه ی دوم	

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۵/ ۳ / ۲۰		سال سوم آموزش متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۴	
نمره	سؤالات		ردیف

	<p>ت (درک مطلب (۴ نمره)</p> <p>۱- در عبارت: « فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد. » مقصود از « فرش زمرّدین » چیست؟</p> <p>۲- با توجه به عبارت « آن چه دارم از اندک مایه حُطامِ دنیا حلال است و کفایت است. » به پرسش ها پاسخ دهید.</p> <p>الف (گوینده از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است؟ ب (مقصود از « حُطام » چیست؟</p> <p>۳- جمله‌ی: « سردی استاد از سنگینی نفسش پیدا است. » وصف چه حالتی از « کمال الملک » است؟</p> <p>۴- در بیت: « به باد آفره این گناهم مگیر / تویی آفریننده‌ی ماه و تیر » رستم از خداوند چه می خواهد؟</p> <p>۵- مفهوم کنایی مصراع « سر ز ملک جهان گران بینی » چیست؟</p> <p>۶- با توجه به بیت « ناگه ز کمین گاه یکی سخت کمانی / تیری ز قضای بد بگشاد بر او راست », الف (مقصود از « سخت کمان » چیست؟ ب (مفهوم « بگشاد بر او راست » را بنویسید.</p> <p>۷- با توجه به بیت زیر تفاوت معنایی واژه « ملّت » را در گذشته و امروز بنویسید.</p> <p>ملّت عشق از همه دین ها جداست عاشقان را ملّت و مذهب خداست</p> <p>۸- با توجه به بیت « بازگشت و دفتر خود باز کرد / وصف او بر قدر فهم آغاز کرد » به پرسش ها پاسخ دهید:</p> <p>الف (مفهوم « دفتر خود باز کرد » را بنویسید؟ ب (مقصود شاعر از مصراع دوم چیست؟</p>	۴
	<p>ث (دانش های ادبی (۳ نمره)</p> <p>۱- کتاب « مرصاد العباد » اثر کیست؟</p> <p>۲- عمده‌ی شهرت « هاتف اصفهانی » در سرودن چه قالبی است؟</p> <p>۳- دو ویژگی از ویژگی های نثر « جلال آل احمد » را بنویسید.</p> <p>۴- موضوع اصلی منظومه های داستانی غنایی چیست؟</p> <p>۵- در « نقد فنی » نقاد به بررسی چه مسایلی می پردازد؟</p> <p>۶- در بیت زیر دو آرایه‌ی ادبی بیابید.</p> <p>کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی</p> <p>۷- جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را مشخص کنید.</p> <p>جانان من برخیز بر جولان برانیم زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم</p>	۵
	<p>ج (شعر حفظی (۱ نمره)</p> <p>بیت های زیر را کامل کنید.</p> <p>۱- خیمه‌ی انس مزن بر در این ..... که اساسش همه بی موقع و ..... است.</p> <p>۲- ساقیا بده جامی زان شراب روحانی .....</p>	۶
۲۰	جمع نمره	« موفق باشید »

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: علوم تجربی - ریاضی فیزیک
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۵/ ۳ / ۲۰
دانش آموزان و داوطلبان آزاد در نوبت دوم (خرداد) سال تحصیلی ۱۳۸۴ - ۱۳۸۵	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح
------	---------------

۱	الف) در این بخش نظر همکاران گرامی صائب است. (۶ نمره)
۲	ب) معنی لغت (۲ نمره) ۱- خلق و خوی و عادت نیک (۰/۲۵) ۲- روی برگرداندن (۰/۲۵) ۳- نور کم و اندک (۰/۲۵) ۴- زخمی، زخم شده (۰/۲۵) ۵- کج رفتار، بد رفتار (۰/۲۵) ۶- نزدیک شونده، همگرا، هماهنگ (۰/۲۵) ۷- بلبل، عندهلیب (۰/۲۵) ۸- جیغ (۰/۲۵)
۳	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- جود و بخشش به بندگان (۰/۵) ۲- حقیقت آشکار است اما تو به علت جهالت و نادانی از درک آن عاجز هستی. (۰/۵) یا هر مفهوم مناسب دیگر ۳- زیرا، باد صبا را دروغ زن و صبح را راستگو می داند. (۰/۵) ۴- هر کس که در پیشگاه خداوند مورد توجه باشد. بلایا و سختی های فراوانی به او می رسد. (۰/۵) یا نظایر آن ۵- روشنی معنوی یا نور ایمان (۰/۵) ۶- رویین تنی - شاهزاده بودن - جوانی - همراه داشتن تأیید زرتشت (دو مورد هر مورد ۰/۲۵) ۷- رزاق بودن (۰/۲۵)، ستارالعیوب بودن (۰/۲۵) ۸- گلدسته ها: گلدسته های مسجد (۰/۲۵) - بچه های مثل گل (۰/۲۵) یا فلک: آسمان (۰/۲۵) وسیله ی تنبیه (۰/۲۵)
۴	ت) درک مطلب (۴ نمره) ۱- سبزه (۰/۲۵) ۲- الف) قانع بودن (۰/۲۵) ب) مال اندک دنیا (۰/۲۵) ۳- عدم تمایل و دل سردی کمال الملک (۰/۵) ۴- از خداوند می خواهد به خاطر کشتن اسفندیار او را مجازات نکند. (۰/۵) ۵- بی اعتنایی و بی علاقه ی به دنیا و تعلقات آن (۰/۵) یا نظایر آن ۶- الف) تیرانداز ماهر (۰/۲۵) ب) مستقیم به طرف او پرتاب کرد. (۰/۲۵) ۷- ملت در گذشته: مذهب، مرام، عقیده (۰/۲۵) امروز به معنای مردم یک کشور (۰/۲۵) ۸- الف) به شرح آن چه دیده بود پرداخت. (۰/۲۵) ب) هر کس به اندازه ی درک و فهم خود می تواند حقایق را دیده و بازگو کند. (۰/۵) یا هر کس به اندازه ی فهم خود می تواند خدا را بشناسد.
۵	ث) دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- نجم الدین دایه (۰/۲۵) ۲- ترجیع بند (۰/۲۵) ۳- صریح - طنز گونه - کوتاه - نزدیک به زبان گفتار - توضیحی (ذکر دو مورد، هر مورد ۰/۲۵) ۴- بیان حالات و احساسات مربوط به وصال و فراق (۰/۵) ۵- در نقد فنی نقاد بررسی آرایه ها و زیبایی های ادبی می پردازد. (۰/۵) ۶- تشبیه - تناسب (مراعات) متناقض نما - ایهام (ذکر دو مورد، هر مورد ۰/۲۵) ۷- جولان (۰/۲۵) - جناس تام (۰/۲۵)
۶	ج) شعر حفظی (۱ نمره) ۱- کهنه رباط (۰/۲۵) - بی بنیاد (۰/۲۵) ۲- تادمی برآسیم (۰/۲۵) زین حجاب ظلمانی (۰/۲۵)
۲۰	جمع نمره خسته نباشید